

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА
ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА КРАЄЗНАВСТВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

О. Березівська

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 6

Рік підготовки – 3, семестр – 6

Компонент освітньо-професійної програми – обов'язковий, професійний.

Мова викладання – українська.

Коротка анотація. Виробнича практика здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація СВО Бакалавр денної та заочної форм навчання, в обсязі 180 годин (6 кредитів) відбувається в шостому семестрі третього курсу навчання бакалаврів та передбачає виконання певного переліку завдань.

Місце проведення. Бази практик на основі укладених з ними договорів.

Мета проведення практики. Метою виробничої практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації та засобами виробництва в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на ґрунті одержаних під час навчання в університеті теоретичних знань та практичної підготовки професійних компетентностей і досягнення програмних результатів для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи у реальних виробничих і ринкових умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Під час проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти мають змогу засвоїти на практиці свій теоретичний рівень знань, отриманий в процесі вивчення певного циклу теоретичних компонент, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, відпрацювання вмій і навичок з робітничої професії та спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання звітів.

Формат проведення. Практика зі спеціальності 242 Туризм і рекреація галузь знань 24 Сфера обслуговування проводиться на базах практики – підприємствах туристичної індустрії (юридичні особи) великої, середньої і малої потужності.

Проходження виробничої практики здобувачами вищої освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація» може здійснюватися як в Україні, так і за кордоном, що є однією з форм практичної підготовки відповідно до чинного законодавства України, нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, Статуту Університету та внутрішніх положень щодо організації практики. Практика за кордоном організовується на базі сучасних підприємств, установ і організацій туристичної індустрії провідних країн світу та спрямована на формування професійних компетентностей, ознайомлення з міжнародними стандартами обслуговування, удосконалення іншомовної підготовки та набуття досвіду роботи в мультикультурному середовищі. Загальну координацію, організацію та контроль за проведенням практики здійснює заклад вищої освіти в особі керівника та уповноважених осіб відповідно до чинного законодавства, а зміст практики визначається з урахуванням освітньо-професійної програми, умов приймаючої сторони та індивідуального завдання здобувача.

Підприємства, організації, установи, які мають довготривалі науково-практичні зв'язки з відповідними кафедрами університету, вважаються базовими. Під час підготовки фахівців за цільовими договорами базами практики є підприємства, організації та установи, для яких здійснюється цільова підготовка фахівців.

Здобувачі освіти за погодженням з кафедрою, можуть самостійно обирати для себе місце її проходження і пропонувати його для укладання відповідної угоди. З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) університет завчасно укладає угоди на їх проведення. Ці угоди є юридичною підставою для проведення практики. Тривалість дії угоди погоджується договірними сторонами.

За результатами проведення практики здобувачами вищої освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація галузь знань 24 Сфера обслуговування будуть набуті загальні та фахові компетенції а також програмні результати навчання відповідно до освітньої програми підготовки «Бакалавр», зокрема:

Інтегральна компетентність:

Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

К01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

К07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

К09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

К13. Здатність планувати та управляти часом.

К14. Здатність працювати в команді та автономно.

К14¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

К15. Знання і розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

К18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

К21. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

К22. Розуміння принципів і процесів формування та організації роботи

суб'єкта туристичного бізнесу та його підсистем.

К25. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

К26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

К27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

К28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнання міжкультурних проблем у професійній практиці.

К30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Основними програмними результатами проходження виробничої практики є:

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.

ПР09. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Структурний графік та терміни проходження виробничої практики

№ з/п	Назва теми	Кількість днів		Кількість балів
		денна ф. н.	заочна ф. н.	
1	Підготовчий етап			
	1.1. Ознайомлення з програмою та індивідуальним завданням практики			
	1.2. Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці, отримання щоденника практики	1	1	5
	1.3. Ознайомлення зі завданнями, методами, функціями та принципами роботи туристичного підприємства (підприємства туристичної індустрії)			
2	Основний етап			10
	2.1. Ознайомлення з організаційними особливостями роботи туристичного підприємства, його служб, відділів, підрозділів	2	2	
	2.2. Збір даних про об'єкт практики, характеристика об'єкта загалом	2	2	10
	2.3. Екскурсії виробництвом, його структурними підрозділами	2	2	10
	2.4. Ознайомлення з методами роботи кваліфікованих працівників туристичного підприємства, його підрозділів і структур	2	2	10
	2.5. Ознайомлення з обслуговуванням споживачів туристичних послуг (клієнтів), механізмами контролю за якістю туристичного продукту	2	2	10
	2.6. Ознайомлення з формами статистичної звітності туристичного підприємства та його підрозділів	2	2	5
3	Підсумковий (камеральний) етап			10
	3.1. Аналіз, систематизація та узагальнення матеріалів, отриманих під час проходження практики	2	2	
	3.2. Написання та оформлення звіту щодо проходження практики	4	4	10
	3.3. Презентація матеріалів і захист звіту з практики	1	1	20
Підготовчий і основний етапи практики				60
Підсумковий етап практики (захист звіту)				40
Усього		20 днів (4 тижнів)	20 днів (4 тижнів)	100

Виробнича практика студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» є логічним завершенням етапу професійної підготовки третього курсу та передбачає системне поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю в умовах функціонування підприємств туристичної індустрії.

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти повинні комплексно опанувати особливості організації та управління туристичним підприємством, механізми формування та реалізації туристичного продукту, принципи обслуговування споживачів туристичних послуг, а також систему внутрішнього контролю якості та маркетингових комунікацій.

Система оцінювання та контролю

Оцінювання виробничої практики проводиться за 100-бальною шкалою. Після закінчення терміну виробничої практики здобувачі освіти звітують про виконання програми виробничої практики та індивідуального завдання. Письмовий звіт, підписаний та оцінений керівником від бази виробничої практики, разом із щоденником подається на рецензування керівнику виробничої практики від кафедри. Звіт з виробничої практики захищається здобувачем вищої освіти з диференційованою оцінкою перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник виробничої практики від університету, викладачі спеціальних компонентів і, у разі можливості, керівник від бази виробничої практики.

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Виробнича практика» виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького: https://vet.edu.ua/images/step/2026/01/14/Kruterii_rezyltativ_navchany.pdf

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

Методи навчання

1. Практичні методи (виробнича практика зі спеціальності проводиться на базах виробничої практики – підприємствах, організаціях, установах, структурних підрозділах ЛНУВМБ на основі укладеного договору на їх проведення).

2. Пояснювально-ілюстративні методи (поєднання різних методів, для повідомлення спеціально підготовленої і систематизованої інформації).

3. Частково-пошуковий метод (формулювання проблеми чи завдання і поетапне їх вирішення під керівництвом викладача).

4. Спонукальний метод (формулювання проблеми чи завдання і амостійне їх вирішення без допомоги викладача).

Методи контролю

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне за детального аналізу відповідей студентів).

2. Практична перевірка (аналіз виробничої інформації, вирішення професійних завдань).

3. Стандартизований контроль (захист звіту з виробничої практики). *Види контролю:* поточний контроль, диференційований залік.

Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Письмовий звіт, підписаний та оцінений керівником від бази практики, разом із щоденником подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів робочої програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, розділи з питань охорони праці, список використаної літератури, відповідати встановленим вимогам.

Звіт з практики захищається студентом з диференційованою оцінкою перед комісією, призначеною завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики від університету, викладачі спеціальних компонентів, і, у разі можливості, керівник від бази практики.

Комісія приймає залік у студентів на базах практики в останній день її проходження або у вищому навчальному закладі протягом перших десяти днів навчальних занять, які починаються після завершення практики. Оцінка за практику вноситься до залікової відомості і залікової книжки студента за підписами членів комісії.

Під час визначення семестрової рейтингової оцінки студента його оцінка за практику враховується з ваговим коефіцієнтом, який дорівнює кількості кредитів на практику, встановлених навчальним планом, але не більше п'яти кредитів.

Студенту, який не виконав програми практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за умов, визначених університетом.

Студент, який не виконав програми практики без поважних причин або отримав негативну оцінку за практику під час захисту звіту перед комісією, відраховується з університету за неуспішність.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні результати практичної підготовки студентів розглядається на Вченій раді університету не менше одного разу протягом навчального року.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова

1. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. 3. Гжицького:

https://lvet.edu.ua/images/step/2022/02/08/Polozhennia%20pro%20praktychnu%20pidhotovku%20zdobuvachiv%20vyshchoi%20osvity%20u%20LNUVMB_2022.pdf

2. Положення про організацію і проведення практики здобувачів вищої освіти за кордоном у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. 3. Гжицького:
<https://lvet.edu.ua/images/step/2022/02/08/Polozhennia%20pro%20orhanizatsiiu%20i>

[%20provedennia%20praktyky%20za%20kordonom_2022.pdf](#)

3. Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького: https://vet.edu.ua/images/step/2026/01/14/Kruterii_rezyltativ_navchany.pdf

Додаткова

4. Боруцька Ю. З., Рибак С. Б. Роль природних ресурсів Західного регіону України щодо розвитку туристично-рекреаційного потенціалу та курортної справи. Topical issues of modern science, society and education : the 2 nd International scientific and practical conference (September 5-7, 2021). SPC «Sci-conf.com.ua», Kharkiv, Ukraine. 2021. P. 266–272.

5. Гуменюк Г. М. Екскурсологія: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ, 2018. 82 с.

6. Гуштан К., Боруцька Ю., Рибак С. Національно-патріотичне виховання як невід’ємна складова при проведенні навчальних практик для студентів спеціальності 242 Туризм. Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Зб. наук. праць. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 277-284.

7. Дидів І. Б., Дидів А. І. Агротуризм як вид підприємницької діяльності на селі: монографія. Львів: «СПОЛОМ», 2024. 264 с. DOI: <https://doi.org/10.31734/978-617-8385-88-0> .

8. Дидів І. Б. Підприємницькі засади розвитку агротуризму. Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК. 2019. № 26. С. 146-150.

9. Екскурсологія: підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В. О. Негодченка. Київ : Каравела, 2023. 370 с.

10. Кравець О.М., Байлик С.І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 335 с.

11. Липчук В. В., Дидів І. Б., Крупа О. М. Інноваційні напрями в агротуристичній діяльності. Причорноморські економічні студії. Економічний науково-практичний журнал. Одеса: 2021. Вип. 71. С. 139-144. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.71-22>

12. Мальська М.П., Гаталяк О.М., Ганич Н.М. Ресторанна справа: технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика): підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 304 с.

13. Машир М.П., Пасюк А.П. Ресторанний сервіс та секрети гостинності : навч. посібн. Київ : Кондор-Видавництво, 2015. 392 с.

14. Основи ресторанної справи : навчальний посібник / Укл. Г.Я. Круль. Чернівці : Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2020. 495 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/946>

15. Пандяк І.Г., Мальська М.П. Готельний бізнес: теорія та практика. Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 472 с

16. Сокол Т. Г., Плиська І. І. Інноваційні способи і форми екскурсійної діяльності на ринку туристичних послуг України. Вчені записки Університету «КРОК». Випуск 47. 2017. С. 166-170.

Нормативно-правові акти

1. Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-09#Text>.

2. Про туризм : Закон України. Редакція від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про природно-заповідний фонд України : Закон України. Редакція від 08.08.2021. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-12/page>.

4. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України. Редакція від 01.01.2021. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

5. Про культуру : Закон України. Редакція від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17/ed20190716/comp20200716>

6. Про охорону культурної спадщини : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>

7. Про утворення Ради туристичних міст і регіонів : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0204731-16#Text>

8. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#Text>

9. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри _____

Оксана КРУПА

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності Туризм і рекреація

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС _____

Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної ради факультету землепорядкування та інфраструктурного розвитку

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ _____

Павло КОЛОДІЙ